

UJEDINJENE NACIJE

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove (Mehanizam) osnovao je Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija 22. decembra 2010. da nastavi nadležnosti, prava, obaveze i ključne funkcije Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSJR) i Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) nakon okončanja njihovih mandata.

PODACI O PREDMETU

Dana 31. marta 2016, Pretresno veće MKSJ-a donelo je presudu u predmetu protiv Vojislava Šešelja. Na osnovu člana 2(2) Prelaznih odredbi, Mehanizam je nadležan za žalbene postupke u predmetima MKSJ-a u kojima je najava žalbe podnesena 1. jula 2013. ili nakon tog datuma.

MICT-16-99

VOJISLAV ŠEŠELJ

U februaru 1991, Vojislav Šešelj je izabran za predsednika novoosnovane Srpske radikalne stranke. U junu 1991, izabran je za poslanika Skupštine Republike Srbije.

Optužnica

Prvobitna optužnica podneta 15. januara 2003. Važeća optužnica podneta 7. decembra 2007.

Prebacivanje na MKSJ

Predao se 23. februara 2003. Prebačen na MKSJ 24. februara 2003.

Presuda Pretresnog veća MKSJ-a

Izrečena 31. marta 2016.

Pretresno veće je oslobodilo Vojislava Šešelja krivice po tri tačke za zločine protiv čovečnosti i po šest tačaka za kršenja zakona ili običaja ratovanja.

Žalbeno veće Mehanizma

sudija Theodor Meron (predsedavajući)
sudija Lee G. Muthoga
sudija Florence Rita Arrey
sudija Ben Emmerson
sudija Ivo Nelson de Caires Batista Rosa

Žalbeno veće Mehanizma Presuda

Izrečena 11. aprila 2018.

Žalbeno veće je poništilo deo oslobađajućih presuda izrečenih Vojislavu Šešelju, a preostali deo žalbe tužilaštva odbacilo. Žalbeno veće je Šešelju izreklo osuđujuće presude za podsticanje deportacije, progona i drugih nehumanih dela kao zločine protiv čovječnosti, kao i za vršenje progona, na osnovu kršenja prava na bezbednost, kao zločin protiv čovečnosti. Žalbeno veće je Šešelju izreklo kaznu zatvora od 10 godina.

Status predmeta

Okončan.

ŽALBENI POSTUPAK

Dana 2. maja 2016, tužilaštvo je najavilo žalbu na presudu Pretresnog veća MKSJ.

Dana 29. avgusta 2016, tužilaštvo je podnelo javnu redigovanu verziju svog žalbenog podneska (podnesen na poverljivoj osnovi 18. jula 2016).

Vojislav Šešelj je 19. decembra 2016. podneo podnesak respondententa na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku. Zvanični prevod podneska respondententa na jedan od zvaničnih jezika Mehanizma podnesen je 7. februara 2017. Tužilaštvo je podnelo svoju repliku na podnesak respondententa 22. februara 2017.

Dana 18. septembra 2017, Žalbeno veće Mehanizma izdalo je nalog kojim je pozvalo Šešelja da razjasni da li ostaje pri svom ranijem stavu da ne prisustvuje žalbenom pretresu, i upozorilo ga da će, ukoliko odluči da ne prisustvuje, sekretaru biti naloženo da imenuje branioca u pripravnosti.

Dana 11. oktobra 2017, nakon što je Šešelj odbio da odgovori na nalog u zadatom roku od 10 dana, Žalbeno veće je uputilo sekretara da imenuje branioca u pripravnosti čiji će mandat biti strogo ograničen na zaštitu Šešeljevih proceduralnih prava za vreme žalbenog pretresa u slučaju da on ne pristupi pretresu.

Dana 17. oktobra 2017, Žalbeno veće je zakazalo žalbeni pretres za 13. decembar 2017. Žalbeno veće je nadalje obavestilo strane u postupku da će Šešelj, ako ne bude prisutan na pretresu, moći da pismeno odgovori na usmene argumente tužilaštva u roku od 10 dana po prijemu verzije transkripta pretresa na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku i da će tužilaštvo imati priliku da na to replicira u roku od pet dana po prijemu prevoda Šešeljevog pismenog odgovora na engleski.

Dana 19. oktobra 2017, u skladu s odlukom Žalbenog veća od 11. oktobra 2017, sekretar je imenovao Colleen Rohan za Šešeljevog branioca u pripravnosti.

Žalbeno veće je 13. decembra 2017. saslušalo usmene argumente po žalbi tužilaštva. S obzirom da se Šešelj nije pojavio na žalbenom pretresu, na pretresu je bio prisutan branilac u pripravnosti kako bi se zaštitili Šešeljevi proceduralni interesi.

Dana 25. decembra 2017, Šešelj je potvrdio prijem transkripta žalbenog pretresa na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku.

Dana 11. aprila 2018, Žalbeno veće je izreklo drugostepenu presudu, kojom je poništilo deo Šešeljevih osuđujućih presuda i Šešelja proglasilo krivim po tačkama 1, 10 i 11 optužnice, za podsticanje deportacije, progona (prisilnog raseljavanja) i drugih nehumanih dela (prisilnog premeštanja) kao zločine protiv čovečnosti, kao i za vršenje progona na osnovu kršenja prava na bezbednost, kao zločin protiv čovečnosti. Žalbeno veće je zaključilo da je Pretresno veće pogrešilo u tome što Šešelja nije smatralo krivično odgovornim za govor koji je održao u Hrtkovcima, u Vojvodini (Srbija), 6. maja 1992, u kojem je pozivao na proterivanje nesrpskog stanovništva. Pored toga, Žalbeno veće je poništilo zaključak Pretresnog veća da u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini nije bilo rasprostranjenog ili sistematskog napada na nesrpsko civilno stanovništvo. Žalbeno veće je takođe zaključilo da su zločini počinjeni u Hrtkovcima, u Vojvodini, predstavljali deo šireg napada koji se odvijao u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Žalbeno veće je Šešelju izreklo kaznu zatvora od 10 godina. Ta kazna se smatra izdržanom, budući da Šešelj, na osnovu Pravilnika o postupku i dokazima, ima pravo da mu se vreme koje je proveo u pritvoru MKSJ čekajući na suđenje uračuna u izdržavanje kazne.

ISTORIJAT POSTUPKA

OPTUŽNICA

Vojislav Šešelj je optužen pred MKSJ-om po tri tačke za [zločine protiv čovečnosti](#) i po šest tačaka za [kršenje zakona ili običaja ratovanja](#) u periodu od avgusta 1991. do septembra 1993. godine.

U optužnici se navodi da je Šešelj planirao, naredio, podsticao, počinio, uključujući kroz učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu (dalje u tekstu: UZP), ili na drugi način pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje tih zločina. U optužnici se navodi da je svrha UZP-a bila da se većina Hrvata, Muslimana i drugih civila nesrpske nacionalnosti silom trajno ukloni iz delova Hrvatske, Bosne i Hercegovine, kao i pokrajine Vojvodina u Republici Srbiji.

Tri tačke za zločine protiv čovečnosti

- Progoni na političkoj, rasnoj ili verskoj osnovi (tačka 1)
- Deportacija, nehumana dela (prisilno premeštanje) (tačke 10 i 11)

Šest tačaka za kršenje zakona ili običaja ratovanja

- Ubistvo (tačka 4)
- Mučenje i okrutno postupanje (tačke 8 i 9)
- Bezobzirno razaranje, uništavanje ili hotimično nanošenje štete ustanovama posvećenim religiji i obrazovanju, pljačkanje javne ili privatne imovine (tačke 12, 13 i 14)*

* Tačke 2, 3, 5, 6 i 7 su povučene iz prvobitne optužnice.

PRESUDA PRETRESNOG VEĆA MKSJ

Dana 31. marta 2016, Pretresno veće III MKSJ oslobodilo je Šešelja optužbi po svim tačkama optužnice, i to odlukom većine članova veća po osam tačaka i jednoglasnom odlukom po jednoj tački.

Većina članova Pretresnog veća zaključila je da tužilac nije uspeo da dokaže postojanje UZP-a. Što se tiče navoda da je Šešelj u svojim govorima podsticao na činjenje zločina, većina članova Pretresnog veća nije mogla da odbaci razumnu mogućnost da su neki od tih govora održani u kontekstu sukoba i da im je cilj bio podizanje morala njegovih vojnika, ali ne njihovo pozivanje da nemaju milosti ni prema kome. Pretresno veće je, većinom glasova, zaključilo je da su njegovi drugi govori predstavljali jasne pozive na proterivanje i prisilno premeštanje Hrvata. Međutim, Veće je većinom glasova zaključilo da tužilaštvo nije dokazalo da postoji uzročno-posledična veza između tih govora i počinjenih zločina.

Početak suđenja na MKSJ	7. novembar 2007.*			
Izvođenje dokaza tužilaštva	Počelo	7. novembra 2007.	Završeno	13. januara 2010.
Iznošenje završnih reči	Počelo	5. marta 2012.	Završeno	20. marta 2012.
Presuda Pretresnog veća MKSJ-a	31. mart 2016.		Osuda	Oslobođen krivice

STATISTIČKI PODACI

Broj sudskih dana pred MKSJ-om	175						
Ukupan broj dokaznih predmeta koji su uvršteni u spis	1.399	Tužilaštvo	1.367	Odbrana	6	Veće	26
Ukupan broj svedoka koji su pozvani da svedoče na suđenju	99	Tužilaštvo	90	Odbrana	0**	Veće	9

* Suđenje je prvo počelo 27. novembra 2006. Žalbeno veće MKSJ-a je 8. decembra 2006. naložilo ponovni početak suđenja.

** Nije bilo izvođenja dokaza odbrane.

Za više informacija, posjetite web stranicu Mehanizma www.irmct.org.
Za medijske upite, pošaljite email na mict-press@un.org.